

Sygn. akt V U 46/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 listopada 2023 roku

Sąd Rejonowy w Rybniku, V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Wiesław Jakubiec

Protokolant : Izabela Niedobecka- Kępa

po rozpoznaniu w dniu 24 listopada 2023 roku w Rybniku

na rozprawie

sprawy z odwołania D. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 20 grudnia 2021 roku nr (...)

o zasiłek chorobowy

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu D. S. prawo do zasiłku chorobowego za okres od 8.09.2021 r. do 27.12.2021 r. z funduszu wypadkowego w wysokości 100 % podstawy wymiaru, w związku z wypadkiem przy pracy z 3.09.2021 roku;
2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. na rzecz ubezpieczonego kwotę 180,00 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
3. żądanie przyznania ubezpieczonemu odsetek ustawowych za opóźnienie w wypłacie zasiłku chorobowego przekazać Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. w celu rozpoznania.

Sygn. akt V U 46/22

UZASADNIENIE

Decyzją z 20 grudnia 2021 roku, o nr (...), znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonemu D. S. prawa do wypłaty zasiłku chorobowego za okres od 8 września 2021 roku do 27 grudnia 2021 roku z funduszu wypadkowego w związku z wypadkiem przy pracy z 3 września 2021 roku. W uzasadnieniu organ wskazał, że zdarzenie z 3 września 2021 roku zostało uznane jako wypadek przy pracy, jednakże ubezpieczony przyczynił się do wypadku wskutek wykonywania pracy niezleconej przez pracodawcę. Podniósł, że w związku z tym świadczenie z ubezpieczenia wypadkowego nie przysługuje ubezpieczonemu.

W odwołaniu ubezpieczony wniósł o uchylenie decyzji i przyznanie zasiłku chorobowego za okres od 8 września 2021 roku do 27 grudnia 2021 roku wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w wypłacie zasiłku przez ZUS oraz o zasądzenie kosztów postępowania. W uzasadnieniu wskazał, że w protokole powypadkowym zostało opisane zdarzenie, które odbiegało od rzeczywistego przebiegu wypadku. Wskazał, że nigdy nie był skierowany do prac polegających na dociepleniu ścian, gdyż był zatrudniony w firmie (...) i miał wykonywać różnego rodzaju drobne prace budowlane. Podniósł, że ww. firma zatrudnia osoby które odbywają kary w zakładach karnych i nie mają

specjalnych kwalifikacji. Ponadto dodał, że ww. firma otrzymała protokół o brakach, usterkach i niedociągnięciach przy ociepleniu ścian w Przedszkolu Gminnym w K., które zależało poprawić, w związku z czym (...) zleciła m.in. ubezpieczonemu wykonanie tych napraw. Według ubezpieczonego prace te winny być wykonane przez wyspecjalizowanych pracowników. Zarzucił, iż nie przyczynił się w żaden sposób do przedmiotowego wypadku, gdyż musiał wykonywać prace na wysokościach (tj. powyżej 1 metra) bez jakiegokolwiek zabezpieczenia ze strony pracodawcy oraz nie został przeszkolony z wykonywania prac na wysokościach i nie miał żadnych środków ochrony indywidualnej. Podniósł, że do dziś odczuwa ból kręgosłupa w okolicach szyi, a ręka nie jest do końca w pełni sprawna, podczas badań kontrolnych zlecono ubezpieczonemu zażywanie leków przeciwbólowych i rehabilitację ręki.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie i podtrzymał wcześniejsze twierdzenia.

Sąd ustalił co następuje:

Ubezpieczony D. S. od 23 czerwca 2021 roku wykonywał odpłatnie pracę w PHU (...) na podstawie skierowania do pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności (którą odbywał w Zakładzie Karnym w G. Oddziale Zewnętrzny w S.) zgodnie z zawartą umową zlecenia między Zakładem Karnym w S. a PHU (...) i z tego tytułu podlegał ubezpieczeniom społecznym.

Zespół powypadkowy w karcie wypadku wskazał, że 3 września 2021 roku ubezpieczony został skierowany do pracy przy dociepleniu styropianem pomieszczenia technicznego w żłobku w K.. Ubezpieczony otrzymał polecenie od J. I. by dociąć styropian na poziomie stropu i podawać współpracownikowi T. W., który miał przyklejać je do ściany. Pracownik T. W. pracował po jednej stronie ściany, a ubezpieczony po drugiej. Ubezpieczony przyklejał styropian na wysokości 2m od stropu nad elementem wentylacji, które było wygradzone i zabezpieczone przy pomocy barierki z desek na wysokości około 1m oraz krawężnikiem. Znajdowały się tam stężenia drewniane ograniczające dostęp do tej przestrzeni. Ubezpieczony aby ściągnąć i przykleić styropian wszedł na barierki, a pomocniczo stanął na elemencie wentylacji pokrytej wełną izolacyjną. Nie został uprzedzony o tym, że pod materiałem izolacyjnym nie ma trwałej podstawy. Ubezpieczony poślizgnął się i upadł w miejsce między barierkę z desek, a element wentylacji. Z uwagi na fakt, że była to przestrzeń nad górnym poziomem wygradzona i zabezpieczona barierkami, a od dołu był to element dekoracyjny, który był wykonany z płyty G-K i wełny mineralnej, ubezpieczony swoim ciężarem ciała złamał niniejszą płytę i wpadł do Sali znajdującej się na poziomie 00. Ubezpieczony spadł z wysokości 5m. J. I. udzielił ubezpieczonemu pierwszej pomocy wezwał pogotowie ratunkowe. Pogotowie ratunkowe zabrało ubezpieczonego do Szpitala w G..

Niniejsze zdarzenie zostało uznane przez pracodawcę za wypadek przy pracy. Zespół powypadkowy w karcie wypadku uznał, że bezpośrednią przyczyną zdarzenia było wykonywanie pracy niezłeczonej przez przełożonego oraz niewłaściwe zabezpieczenia miejsca pracy przez ubezpieczonego.

W dniu wypadku ubezpieczony doznał złamania nasady dalszej kości promieniowej prawej, stłuczenie łokcia lewego, stłuczenie łokcia prawego, kompresyjne złamanie trzonu kręgu V L1.

Ubezpieczony był niezdolny do pracy w okresie od 8 września 2021 roku do 8 października 2021 roku.

Decyzją z 20 grudnia 2021 roku, o nr (...), znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonemu prawa do wypłaty zasiłku chorobowego za okres od 8 września 2021 roku do 27 grudnia 2021 roku z funduszu wypadkowego w związku z wypadkiem przy pracy z 3 września 2021 roku.

Pracownicy, w tym ubezpieczony, pracujący u płatnika składek nie byli osobami wykwalifikowanymi w zakresie robót budowlanych. Zostali przeszkoleni jedynie w zakresie ogólnych zasad BHP. Odbiór prac wykonanych w budynku pełniących funkcję żłobka i przedszkola nastąpił 1 września 2021 roku, jednakże remont obiektu nie był zakończony. Wykonywane były prace wykończeniowe, usterkowe, które zostały stwierdzone po odbiorze tj. pęknięta płytka w łazience, niedziałający zamek oraz przyklejenie styropianu na górze tj. strychu. Strych ten nie miał podłogi i został tam zrobiony podest techniczny z desek. 2 września 2021 roku ubezpieczony pojechał na prace usterkowe, zajmował się w tym dniu naprawianiem płytek, T. W. i J. W. ocieplali ścianę działową na poddaszu, a J. I. pojechał po styropian.

T. W. i J. W. nie ukończyli 2 września 2021 roku ocieplać ścian, następnego dnia, tj. 3 września 2021 roku prace miał dokończyć ubezpieczony oraz T. W.. Pracownicy ci podzielili się w ten sposób, że T. W. kleił styropian, a ubezpieczony miał go przycinać. W miejscu ich pracy nie było żadnego rusztowania, pracownicy ci poruszali się po krokwiach i wentylatorze. Elementy do których dosięgał ubezpieczony, przyklejał sam, np. w ten sposób dokonał obróbki skrzynki elektrycznej. Aby wykonać te czynności ubezpieczony musiał przejść przez barierkę opierając się o ścianę. Ubezpieczony nie został poinformowany, że pod materiałem izolacyjnym (wełną) nie ma stropu, był tylko element dekoracyjny, w następstwie czego spadł. Ubezpieczony w dniu zdarzenia posiadał buty antypoślizgowe. Ubezpieczony nadal odczuwa skutki wypadku, a jego ręka nie jest w pełni sprawna.

Przyczynienie się ubezpieczonego do wypadku przy pracy kształtuje się w przedziale 0% - 5% poprzez zlekceważenie przez ubezpieczonego możliwości wystąpienia czynnika niebezpiecznego przy wykonywaniu czynności związanych z wykonywaniem pracy na wysokościach. Brak jest przyczynienia się przez ubezpieczonego do wypadku w sposób umyślny lub wskutek rażącego niedbalstwa, jak też wykonywaniem prac które nie należały do jego obowiązków.

Przyczynienie się pracodawcy, będącej osobą odpowiedzialną za zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków pracy, do zaistniałego wypadku ocenia się w przedziale 95% - 100%. Przy ustaleniu przyczynienia się pracodawcy wzięto pod uwagę nieprawidłowości w organizacji prac szczególnie niebezpiecznych: niezastosowanie w miejscu prowadzonych prac na wysokościach skutecznych zabezpieczeń oraz środków ochrony chroniących przed upadkiem z wysokości, brak zapewnienia skutecznego bezpośredniego nadzoru prowadzącego przez doświadczoną osobę nad prowadzonymi pracami na wysokościach, brak przekazania ubezpieczonemu informacji dotyczących zasad poruszania się po powierzchni stropu lokalizacji szczególnie niebezpiecznych.

Bezpośrednią przyczyną wypadku był upadek ubezpieczonego z wysokości ok. 5 m. Pośrednią przyczyną wypadku było niezastosowanie przez pracodawcę w miejscu prowadzonych prac na wysokościach skutecznych zabezpieczeń i środków ochrony zbiorowej chroniących pracowników i osoby wykonujące pracę na podstawie skierowania do pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności przed upadkiem z wysokości A. S. będąca osobą odpowiedzialną za zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków pracy w firmie PHU (...) naruszyła art. 304 §3 pkt 1 w zw. z art. 207 §2 pkt 1 i 2 k.p. w zw. z §81 ust. 1 pkt 2 oraz §105 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 26 września 1997 roku w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy.

Ubezpieczony powinien mieć założony hełm ochronny, obuwie ochronne, ubranie ochronne, rękawice ochronne. Ubezpieczony był wyposażony jedynie w obuwie ochronne. Brak pozostałych wymaganych środków ochrony indywidualnej nie zwiększył rozmiaru urazu oraz nie był przyczyną pośrednią wypadku jakiemu uległ ubezpieczony.

Dowód: akta organu rentownego: dokumentacja medyczna, karta wypadku, wyjaśnienia poszkodowanego, informacje świadka, zaświadczenie płatnika składek, decyzja ZUS z 20.12.2021 r., a ponadto w aktach sprawy: dokumentacja medyczna k. 60-77, akta sprawy Państwowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego k.115, zeznania świadka J. I. k. 118v-119, pisemne zeznania świadków: G. P. k. 151-152, K. K. k. 177-180, przesłuchanie ubezpieczonego k. 119-119v, opinia biegłego z zakresu BHP R. S. k. 203-211

Powyzszy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w postaci w/w dokumentów, które Sąd uznał za wiarygodne, wzajemnie ze sobą korelujące i rzeczowe, a także w oparciu o opinię biegłego z zakresu BHP R. S. i zeznaniom świadków J. I., G. P., K. K. oraz przesłuchaniu ubezpieczonego, które wraz z dowodami z dokumentów wzajemnie się uzupełniała tworząc wyrazisty obraz całości sprawy.

Sąd pominął dowód z opinii biegłego z zakresu medycyny pracy i ortopedii, gdyż sprawa została w całości wyjaśniona w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, który był w pełni wystarczający dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Dopuszczenie dodatkowych biegłych nie wniosłoby nic do sprawy, a jedynie przedłużyłoby postępowanie. Należy podkreślić, że to nie stan zdrowia czy przyczyny urazu były przedmiotem sporu w niniejszej sprawie, a kwestia ewentualnego przyczynienia się ubezpieczonego do powstania wypadku przy pracy z 3 września 2021 roku.

Sąd zważył co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Jak stanowi przepis art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 30 października 2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej przysługuje zasiłek chorobowy dla ubezpieczonego, którego niezdolność do pracy spowodowana została wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową.

Z kolei art. 3 ust. 3 pkt 2 powołanej ustawy wskazuje, iż za wypadek przy pracy uważa się również nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego z danego tytułu podczas: wykonywania odpłatnie pracy na podstawie skierowania do pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania.

Z kolei zgodnie z art. 2 pkt 13 ww. ustawy „uraz” to uszkodzenie tkanek ciała lub narządów człowieka wskutek działania czynnika zewnętrznego.

Z kolei zgodnie z treścią art. 9 ust. 1 ww. ustawy zasiłek chorobowy i świadczenie rehabilitacyjne z ubezpieczenia wypadkowego przysługują w wysokości 100% podstawy wymiaru.

Zgodnie z art. 21 ust. 1 ww. ustawy, świadczenia z ubezpieczenia wypadkowego nie przysługują ubezpieczonemu, gdy wyłączną przyczyną wypadków, o których mowa w art. 3, było udowodnione naruszenie przez ubezpieczonego przepisów dotyczących ochrony życia i zdrowia, spowodowane przez niego umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa.

Sąd podzielił stanowisku Sądu Najwyższego, który wskazał, że przepis art. 21 ust. 1 ustawy z 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych dla pozbawienia ubezpieczonego prawa do świadczeń z ubezpieczenia wypadkowego (w tym jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy) wymaga zatem, aby wyłączną (jedyną) przyczyną wypadku było zawinione zachowanie ubezpieczonego, polegające na naruszeniu przez niego przepisów dotyczących ochrony życia i zdrowia. Zachowanie ubezpieczonego stanowi jedyną (wyłączną) przyczynę wypadku wówczas, gdy oprócz tego zachowania nie występują inne przyczyny wypadku, w szczególności działania lub zaniechania innych osób, które mogą być oceniane jako bezpośrednia lub pośrednia współprzyczyna zdarzenia. Dlatego w literaturze trafnie podkreśla się, że badanie wpływu większej liczby przyczyn (współprzyczyn) na wystąpienie wypadku należy przeprowadzać według kryterium prawa cywilnego, czyli założeń adekwatnego związku przyczynowego, umożliwiających odpowiedź na pytanie, czy wypadek stanowi normalne następstwo wyłącznie określonego działania lub zaniechania ubezpieczonego, czy też wystąpiła jakakolwiek przyczyna niezależna od pracownika (zachowanie innych uczestników zdarzenia lub zaniedbanie organizacyjno-techniczne pracodawcy), która wpłynęła na powstanie wypadku (Postanowienie SN z 04.07.2023 r., sygn. III USK 223/22).

Przeprowadzone postępowanie jednoznacznie wykazało, że w wyniku wypadku przy pracy ubezpieczony doznał złamania nasady dalszej kości promieniowej prawej, stłuczenie łokcia lewego, stłuczenie łokcia prawego, kompresyjne złamanie trzonu kręgu V L1. W ocenie Sądu ubezpieczony nie przyczynił się do wypadku przy pracy umyślnie ani wskutek rażącego niedbalstwa, czy też wykonywaniem prac, które nie należały do jego obowiązków. Ubezpieczony wykonywał w zaistniałych okolicznościach czynności jak najlepiej potrafił i w takim zakresie jakim został nauczony, ubrany był we wszystkie środki ochrony osobistej jakie otrzymał (było to jedynie obuwie antypoślizgowe). Główne przyczyny wypadku przy pracy wynikały z przyczynienia się pracodawcy w postaci nieprawidłowości w organizacji prac szczególnie niebezpiecznych: niezastosowanie w miejscu prowadzonych prac na wysokościach skutecznych zabezpieczeń oraz środków ochrony chroniących przed upadkiem z wysokości, brak zapewnienia skutecznego bezpośredniego nadzoru prowadzącego przez doświadczoną osobę nad prowadzonymi pracami na wysokościach, brak przekazania ubezpieczonemu informacji dotyczących zasad poruszania się po powierzchni stropu lokalizacji szczególnie niebezpiecznych. Ubezpieczony oprócz obuwia ochronnego, winien także mieć założony hełm ochronny,

ubranie ochronne i rękawice ochronne. Pracodawca A. S. była osobą odpowiedzialną za zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków pracy w firmie PHU (...) naruszyła art. 304 §3 pkt 1 w zw. z art. 207 §2 pkt 1 i 2 k.p. w zw. z §81 ust. 1 pkt 2 oraz §105 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 26 września 1997 roku w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy. Ustalając powyższe okoliczności, Sąd w pełni podzielił opinię biegłego z zakresu BHP R. S., jako wydaną przez osobę będącą specjalistą w zakresie bezpiecznych i higienicznych warunków pracy w miejscu pracy płatnika składek. Opinia wydana przez biegłego jest szczegółowa, przystępna i zrozumiała dla osób nie dysponujących wiedzą z zakresu BHP, zaś wnioski sformułowane zostały jasno, czytelnie i jednoznacznie. Podkreślenia wymaga, że żadna ze stron nie wniosła zastrzeżeń do opinii biegłego.

Mając na uwadze powyższe ustalenia faktyczne, działając na podstawie przywołanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., Sąd w pkt 1 wyroku zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 20 grudnia 2021 roku nr (...) ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu D. S. prawo do zasiłku chorobowego z funduszu wypadkowego w wysokości 100% podstawy wymiaru, w związku z wypadkiem przy pracy z 3 września 2021 roku, za okres od 8 września 2021 roku do 27 grudnia 2021 roku.

O kosztach procesu orzeczono w pkt 2 wyroku na mocy art. 98 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy a także na podstawie § 9 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1800 ze zm.) zasądając od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. na rzecz ubezpieczonego kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

W związku ze złożeniem w odwołaniu przez ubezpieczonego żądania zasądzenia odsetek za opóźnienie w wypłacie zasiłku przez ZUS, jako nowe roszczenie (nie objęte decyzją organu), wymagało przekazania do ZUS w G. celem rozpoznania (pkt 3 wyroku).

Sędzia Wiesław Jakubiec